

# KRĀSLAVAS NOVADNIEKI

## ~Mākslinieki, literāti~

### Andžāne Marija

DZIMUSI 1909. GADA 8. SEPTEMBRĪ ŠĶAUNES PAGASTA MAČOS.  
Dzejniece,  
izglītības darbiniece (skolotāja /Bukmuižas pagasts, Varakļāni/).  
Dzīvesbiedrs [Konstantins Strods-Plencinīks](#)  
*Mirusi 1988. gada 26. decembrī Elmīrā, Ņujorkas štatā (ASV).*

Atsauces

- Valeinis, V. "Švešatnē mirusi izcila Latgales dzejniece." *Literatūra un māksla*. 1989. 18.marts.
- "Andžāne Marija." Grām.: *Latviešu rakstniecība biogrāfijās*. Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1992. 21.lpp.

### Ancāne Baņuta

DZIMUSI 1941. GADA 11. AUGUSTĀ KRĀSLAVĀ.  
Māksliniece (grafīķe).  
Līdz astoņu gadu vecumam B. Ancāne kopā ar vecākiem dzīvoja Subatē, bet viņas turpmākais mācību un studiju, kā arī dzīves posms aizrējat Rīgā.  
2017. gadā darbi bija izstādīti Daugavpili, Rotko mākslas centrā.

Atsauces

- "Ancāne Baņuta." Grām.: *Latvijas padomju enciklopēdija: 10 sējumos /galv. red. P.Jērāns*. 1.sēj. Rīga: Galvenā enciklopēdiju redakcija. 234. lpp.
- "Ancāne Baņuta." Grām.: *Māksla un arhitektūra biogrāfijās*. 1. sēj. Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1995. 22. lpp.

### Āronsons Naums

DZIMIS 1872. GADA 25. DECEMBRĪ KRĀSLAVĀ.  
Mākslinieks (tēlnieks).  
Finansiāli atbalstīja Daugavpils ebreju bāreņu namu, kura izvietojās sākotnēji Gajokā, Februāra ielā 39/41. Pēc tam iestāde, kura ieguva nosaukumu "Āronsona bērnu kolonija", izvietojās Stropos.  
Krāslavā N. Āronsona vārdā ir nosaukta iela un piemiņas plāksne.  
*Miris 1943. gada 30. septembrī emigrācijā ASV.*

## Danovska Alise

DZIMUSI 1993. GADA 26. JŪNIJĀ KRĀSLAVĀ.

Aktrise.

Spēlmaņu nakts 2017 balva nominācijā "Gada jaunie skatuves mākslinieki" saņēma par Līziņas un Matildes lomu izrādē "Pazudušais dēls" Valmieras drāmas teātrī.

## Dinere [dz.Boiko] Cecīlija

DZIMUSI 1919. GADA 25. DECEMBRĪ KRĀSLAVAS PAGASTĀ.

Literāte (prozaīke, tulkotāja).

*Mirusi 1996. gada 18. jūlijā veco ļaužu namā Izraēlā, Batjamā..*

Atsauces

- Jakubovskis, A. "Pilsētas svētki: Cecīlijai Dinerei - 90." *Ezerzeme*. 1999. 17.jūlijs.
- *Latviešu rakstniecība biogrāfijās*. Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1992. 80. lpp.
- Dinere, C. "Antons Luriņš." *Cīņa*. 1946. 25. janvāris.
- Dinere, C. "Jānis Smagars." *Cīņa*. 1946. 19. janvāris.

## Glaudāns Pāvils

DZIMIS 1915. GADA 10. DECEMBRĪ KRĀSLAVĀ.

Mākslinieks (gleznotājs, portretists).

Otrā pasaules kara dalībnieks (propogandas vienības kara ziņotājs). Uzskatīts par latviešu pirmo frontes ziņotāju - mākslinieku.

1944. gadā tika sarīkota P.Glaudāna gleznu izstāde (21 glezna) ar daudziem Latgales skatiem, tostarp ar Krāslavas dzirnavu dīķi un citi.

1960-to gadu sākumā radīja gleznu "Svētā ģimene", kura atrodas Krāslavas Svētā Ludvika Romas katoļu baznīcā.

Gleznoja F.Kempu, B.Spūli, A.Varaslavānu, S.Seili, S.Putānu un citus Latgales darbiniekus.

V.Purvīša skolēns.

*Miris 1968. gada 21. decembrī Kazaņā. Apbedīts Meža kapos.*

Atsauces

- Bukšs, M. "Mōkslinīka Pōvula Glaudāna pīmiņai." *Dzeive*, 1969. 1.janvāris.
- *Māksla un arhitektūra biogrāfijās*. 1. sēj. Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1995. 171.lpp.
- "Māksla tuvina tautas." *Daugavas Vēstnesis*. 1944. 5. aprīlis.
- "GLAUDĀNS Pāvils 1915. - 1968." <http://www.l-mm.lv/vilhelma-purvisa-83-skoleni/params/group/50195/> (11.10.2017).

## Juhņēvičs Ēvalds

DZIMIS 1930. GADA 30. MAIJĀ ASŪNES PAGASTĀ.

Literāts (tulkotājs),

preses darbinieks (izdevniecības "Liesma", "Sprīdītis" redakcijas loceklis).

*Miris 1993. gada 18. decembrī Rīgā. Apbedīts 18. decembrī Meža kapos.*

## Jozuus Pēteris Pauls

DZIMIS 1873. GADA 29. SEPTEMBRĪ VECBORNĒ SAVINKU MĀJĀS.

Mākslinieks (komponists, ērģelnieks /Rīgas jaunā Ģertrūdes baznīca, Dziesmu svētku virsdiriģents /1933/, Nacionālās operas direktors),

izglītības darbinieks (Latvijas konservatorijas rektors /1935-1937/).

Piemīņas dati

Uzstādīta piemiņas plāksne /1997.21.05, Vecborne/.

2009. gada 23. februārī Krāslavas mūzikas skolā tika atklāta piemiņas istaba mūsu novadniekam Pēterim Paulam Jozuusam.

*Miris 1937. gada 3. decembrī Rīgā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos*

Atsauces

- Dārziņš, V. "Profesora Paula Jozuusa piemiņai." *Rīts*. 1937. 4. decembris.
- Zālītis, J. "Miris konservatorijas rektors profesors Pauls Jozuus." *Jaunākās Ziņas*. 1937. 4. decembris.

## Kalvāns Vitālijs

DZIMIS 1909. GADA 19. SEPTEMBRĪ ANDRUPENES PAGASTA DOROTPOLĒ.

Mākslinieks (gleznotājs),

izglītības darbinieks (Rēzeknes Valsts Skolotāju institūta zīmēšanas, mākslas vēstures un kaligrāfijas skolotājs /1933-1941/; Krāslavas ģimnāzijas skolotājs, Ludzas vidusskolas skolotājs /1943-1944/; Ludzas novadpētniecības muzeja pārzinis /1945 - 1947/.

Beidzis Mākslas akadēmiju /1937/. Diplomdarbs glezna "Pie dzirnavām".

Pasniedzis savu gleznoto Ludzas skatu 1927. ? gadā apmeklējuma laikā Rainim.

Radījis 25 ainavu ciklu, kas veltīts Tautas dzejnieka Raiņa memoriālajām dzīves vietām.

2017. gadā izdota Irēnas Viļčukas grāmata "Vitālijs Kalvāns".

*Miris 1965. gada 30. aprīlī Rīgā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.*

Atsauces

- *Māksla un arhitektūra biogrāfijās*. 2.sēj. Rīga : Latvijas enciklopēdija, 1996. 6.lpp.
- *Es viņu pazīstu: latviešu biogrāfiskā vārdnīca*. [redaktors Žanis Unāms]. [Grandheivena]: Raven Printing, 1975. 240.lpp.
- "Via Latgaliva IV, 2012."  
[https://www.rta.lv/uploads/source/content\\_LV/zinatne/RA\\_zinatnieskie\\_rakstu\\_krajumi/vialat\\_galica4.pdf](https://www.rta.lv/uploads/source/content_LV/zinatne/RA_zinatnieskie_rakstu_krajumi/vialat_galica4.pdf) (03.04.2019).

## Krāslavietis Valdis (īstajā vārdā Valdis Grants)

DZIMIS 1920. GADA 29. SEPTEBRĪ AZERBEIDŽĀNĀ.

Literāts (dzejnieks),

izglītības darbinieks (pedagoģijas maģistrs; krievu un vācu valodas skolotājs /ASV/).

Dzimtās skolas mecenāts.

Rēzeknes skolotāju institūta absovents /1941/.

Dziesmu teksta autors:

Čikāgas Piecīši "Mātei Dzimtenē". Dzejnieks Valdis Krāslavietis. Mūzika Armands Birkens. Dziesma uzrakstīta Čikāgā 70-tos gados.

Čikāgas Piecīši "Sapnis par Latgali". Dzejnieks Valdis Krāslavietis. Mūzika Armands Birkens.

Krāslavas ģimnāzisti, "Krāslaviņa" . Valda Granta-Krāslavieša teksts.

*Miris 1994. gada 14. oktobrī Čikāgā. Pārapbedīts Latvijā, Bēzres kapos /1995. gada 8.jūlijā/.*

Atsauces

- *Latviešu rakstniecība biogrāfijās*. Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1992. LRB.- 169.lpp.
- "Čikāgas Piecīši - Mātei Dzimtene." <https://www.youtube.com/watch?v=aqymICssxhs> (05.01.2018).
- "Krāslavas ģimnāzisti, "Krāslaviņa" 1994 gada ieraksts." <https://www.youtube.com/watch?v=Hlf03lijzeE> (05.01.2018).

## Lukaševičs Jōņs

DZIMIS 1699. GADA 14. JANVĀRĪ LIETUVĀ DZIMIS.

Literāts (garīgās literatūras autors, tulkotājs, latgaliešu literārās valodas aizsācējs), katoļu garīdznieks (jezuīts /Preiļi, 1730-1749; Izvalta 1749-1750, 1753-1755, 1769-1779; Vārkavā, 1751-1753, Varakļāni/).

Ilgu laiku bija pieņemts uzskatīt J.Lukaševiču par pirmās latgaliešu grāmatas (izdots 1753.gadā) "Evangelia toto anno.." autoru. Mūsdienās izplatīta arī versija, ka evaņģēliju tulkojuši citi autori - laicīgie garīdznieki.

*Miris 1779. gada 5. maijā Izvaltā. Apbedīts Izvaltas baznīcā.*

## Pauliņš Valdis

DZIMIS 1964. GADA 16. FEBRUĀRĪ EZERNIEKU PAGASTĀ, KRĀSLAVAS RAJONĀ.

Mākslinieks (keramiķis),

izglītības darbinieks (Krāslavas mākslas skolas direktors /1995-/).

Dzīvesbiedre keramiķe Olga Pauliņa.

Atsauces

- Zemlicka, A. "Podnieks Valdis Pauliņš ir īsts sava amata meistars." *Vietējā Latgales avīze*. 2011. 26.augusts.

## **Pundurs Dainis**

DZIMIS 1965. GADA 30. SEPTEMBRĪ KRĀSLAVAS RAJONA EZERNIEKOS.

Mākslinieks (keramiķis),  
izglītības darbinieks (kopš 1992.gada - lektors Latvijas Mākslas akadēmijā, no 1998.  
gada - docents).

*Atsauces*

- “Pundurs Dainis.” Grām.: *Māksla un arhitektūra biogrāfijās*. 2.sēj. Rīga : Latvijas enciklopēdija, 1996. 198.lpp.

## **Rots Mihaēls [Roth Michael]**

DZIMIS 1721. GADA 1. OKTOBRĪ ILŪKSTĒ.

Katoļu garīdznieks (jezuīts, jezuītu rezidences skolotājs Daugavpilī),  
vācu tautības literāts (liriķis, garīgu grāmatu autors, laicīgās latgaliešu dzejas  
aizsācējs).

Pirmā laicīgā latgaliešu dzejoļa autors.

Sacerēja pirmo laicīga satura dzejoli latgaliski. Par tādu tiek uzskatīts dzejolis  
"Putnieņ, lajkā soltas zīmas".

*Miris 1785. gada 3. decembrī Dagdā. Apbedīts Dagdas katoļu baznīcas pazemes  
velvēs.*

*Atsauces*

- “Rots Mihaēls.” <http://en.lulfmi.lv/?p=1001&kopa=6&r=rots-mihaels> (01.10.2017).

## **Solovjovs Aleksejs**

DZIMIS 1932. GADA 20. MARTĀ KRĀSLAVAS RAJONĀ.

Literāts,

preses darbinieks (laikraksta "Dinaburga" redakcijas loceklis).

Goda daugavpilietis /2005/.

## **Vilgerte - Zveja Jūlija**

DZIMUSI 1927. GADA 6. MARTĀ ROBEŽNIEKU PAGASTA ROBEŽNIEKOS.

Māksliniece (operdziedātāja),

Gandrīz 30 gadus bijusi viena no vadošajām Operetes teātra solistēm.

2008. gadā māksliniece uzņemta Teātra Zelta fondā.

Baritona Edgara Zvejas /1924, Liepāja - 1986, Rīga/ dzīvesbiedre.

*Mirusi 2015. gada 20. janvārī.*

**AVOTS: Datu bāze "Latgales Dati" – [latgalesdati.du.lv](http://latgalesdati.du.lv)**